

השותפין פרק ראשון בבא בתרא

מסורת הש"ס

(א) חגיגה ב. פסחים פח. ערכין
ב: עדוים פ"ח מ"ג גיטין מא. א.
(ב) לקמן קעב. (ג) דא"כ כל עשיר
יסלק עמי שומפו בדבר שאין בה
דין חלוקה כל"ל מהר"מ,
(ד) יבמות סו. א. (ה) נוע"ע חוס'
פסחים פח: ד"ה חוסין. (ו) ז"ל
ע"י שישא בני שפחה. רש"ל,

תורה אור השלם

1 כִּי כֹה אָמַר יי בּוֹרָא הַשָּׁמַיִם
הוּא הָאֱלֹהִים יֵצֵר הָאָרֶץ
וְעָשָׂה הוּא כּוֹנֵנָה לֹא תִהְיֶה
בְּרָאָה לְשֶׁבֶת יֵצֵרָה אֲנִי יי
וְאֵין עוֹד: יִשְׁעִיהוּ מִה יֵח

הגהות הב"ח

[illegible][illegible]

מוסף תוספות

א. ורש"י ז"ל פירש ג"כ
ק"ן א אקון מכלל
ב. בקצוצות תלוי כמו בפרש
ג. עיניו. ב"ל [אחר] פס'
ד. שומות ביידי, וגור א איגור
ה. [היינ] משון א אמשון. פס.
ו. ונמצא הבור נטל ורש"י
ז. מפי שני, ויש ויכל לצמצם
ח. בדבר שיטול כפל פס' ו
ט. אחר כלבר. פס' ד
י. הורע כחו של פטוט הורע
יא. מן הדין מפי שטוקיט.
יב. [בשנים] שאלו חסר.
יג. ולכסס זה מנה וזה חסר.
יד. ובטל ירושתו פס'.
טו. הבור. פס'.
טז. שיהיו צד
יז. חירות פס' מצוה על פריה
יח. חבורת מוס' יידי. פס'.
יט. וגורם לו לעבור שהוא אומר
לז' לקוט פטושעשן. פס'
כ. מעורר צל:

אחד גיסא יוגרא וחד גיסא נכרא: שדה של שני אחים שיש נהר על פני מורח וגר על פני כפונה: פלגי ליה בקרנא וזל לפי שהנהר והגור והסמך למים טוב מן הרחוק ואם תחלקנה מן הכפון (ו) (מן) כל הנהר לאחד והשני אין לו אלא גר כפונה ופעמים שהוא יביש ואם תחלקנה מן המורח למערב והיה לאחד הנהר על פני מורחו וגר על פני כפונה ולשני אין לו אלא נהר במורחו לפיכך יחלקום לשמונה חלקים שיהא לשניהם שווה סמוך לנהר ולגור וכאשר ירחק מזה ירחק מזה כזה:

אֵלִים דִּינָא דְגִדּוּר אִוּ אֲגִדּוּ. וְהָ שְׂרֹאֲהַ
לְחִלּוּק לְחִלּוּק אֲמַר לֹה שְׂאִינּוּ רֹוּהַ לְחִלּוּק
לִי דְמִיִּם וְקִנָּה לֶךְ חֲמִיק אִוּ אִינּוּ
דְמִיִּם וְאִמֵּן לֶךְ בְּחִלְקֶךָ שְׂאִי
בְּשׁוּתְפּוּתֶיךָ: לִיִּם דִּינָא. שְׂהָ
יִכְוֹל לֹמַר לֹה שְׁלֶךְ חֲקִנָּה וְלֹה שְׁלִי
אֲלֵה אֲחִמְכּוֹר אֲלֵה שׁוּתְפִין נְהִיָּה בְּהָ: עֲבִד אִוּ
בְּצִהָמָה עֲמָלָה. שְׂאִי אֲפֶשֶׁר לְחִלְקֵן
יִשְׂרָאֵל לְהִיטֵל בְּקִיט צְכּוֹר וּפְשׁוּט:
דְּרִיעֵיחָא מִיִּלְתָּא לְהִיטֵל שׁוּתְפִין פְּשׁוּט:
וְחִיבֵין צִיִּם כֻּלָּ לְהִוְרוֹס כֻּן: טַעמָא

דמפני תיקון העולם הא' לאו משום
דמאי עבד למימר ליה אקוץ בדמים ו
דאגוד איכא גוד ליכא. העבד יכול ל
חלקי שאין דמים לבן חורין שאין

דלהתם הו' השכר לאמנע משום דמעיקרא אדעתא דהכי נשתתפו
ר' יצחק שפחה אינו יבול. ואע"ג דלמר זהבא על יצמתו (וימתו דף
 וכהא גמי אם ישא שפחה לא קיים כיון שהולד מתייחס אחריה ואפי'
 כופין לרבו לעשותו בן חורין משום פריה ורביה אם היה יכול לקיים
 הלא דלא מייתי קרא דפרו ורבו^א אור"י צר מרדכי משום דלשבת יצרה
 לגשחררה אלא משום שנהגו בה מנהג הפקר הא דלא כפו אותו משום
 ואפריה ורביה דלחמירין זהבא על יצמתו (דף קס: סה: עט) דלישתא
 ממפרש דלכך לא נקט קרא דפרו ורבו משום דפטור הוא מאותה מצוה
 בכל העבדים נכוף רבם לשחררם כדי שיתחייבו בכל המצות ולכן נקט
 דמגילה (דף ס.) גמי מייתי להאי קרא משום הכי גבי אין מוכרין ספר
 שמיצא לדיו מעשה אלא אשה גמי לא תהו צדקה אלא לשבת יצרה:
 דמעשה לדיו היה קשה ואומר רבנו יצחק כהן דצדקה לא מעיקר לא
 מוקמים עד גמר צדקה ועוד היא אסורה לינשא לו דלגבי דירה לינא
 שמיים ע"י כפיה לא דחי וא"ת היכי כפינן לשחררו והא אמר' ב' פ'
 שאני וכי אומרים לו לאדם חטא כדי שזכה חביבך דלמחר' בריש שבת
 ההכנסת ולא מלא שם י' התם משום דר"א גופיה עשה מצוה בך שה'
 דניחא ליה לחבר למיעבד איסורא וזוטר ולא ליעבד עם הארץ איסור
 מאכילי ליה טבל^ה ואומר ר"י דמשום מצוה רבה שרי אע"ג דעובר ב

צו כרת ודחי עשה להשלמה אלמלא קעצר בזה (ספ) אעשה להשלמה כדי
 שיעבד עברי למד"כ צפ"ק קדושין (דף קי. ד) וכן מוכר את עמלו רבו
 לו שפחה כנענית ואע"ג דלין עבד עברי נוהג אלא בזמן שהיוצא
 יוצא כדפי' ר"ת בהשולס (גיטין דף לו. ד"ה בזמן) גבי הלל תקן פרוזבזצ
 צפ"ק קדושין (דף כג.) אהן שמעיה על הר סיני כי לי בני ישראל בלא קידוש
 בלא קדשה להאי דל עבדות ומשתמש בלל אשת איש (ו) ישאנה בלא קידוש
 לברו אע"ג דלין קידושין תופסין בשפחה מ"מ היה נושא בלא קידוש
 להאמר בפרק ארלו ואלו בכו (פולין דף עט. וספ) למרביעין עליה מינה ו
 עניי מיניס דומיא דשור וממור דקדושין ופרדה מן אחד פני עני
 מומתר במזמור דמיתא בהאמור דקדושין (דף סט.) יכולין צפ"ק
 עשרה יוסקין (ספ דף סט.) ממזרים וחזורים מותרין לבא זה בזה
 דחזורים וגמיי מותרין לבא זה בזה כדתנן צפ"ק עשרה יוסקין (ספ) וכל
 וגמיינה לישראל איכא צייניהו למד"כ מפני שמרגילה הא [היא] מרגלה לי
 בשפחה מ"מ מרגלה ליה כיון שיכול להשכיב אפי' ע"י אסור דהאי
 דאסור נחין בשפחה וממור מותר הא נחין נמי הוי מפסולי קהל
 לפני שגולד מאסור חמור דלא תפסין קדושין ולכן לא מיתסר בלאו ד
 בפרק ד' מיסות (סנהדרין דף נד.) מולי יהיה קדש דלין להחמיר בקדושין
 דגמיי וחזורים מותרים כנתיבא ואסורים בשפחה ואע"ג דמרייהו מיצבי
 עמוי ומואבי מנרי ואדומי דמותרין בקהל גרים דלא איקי

צד חירות שבו וכוחה שטר לרבו על חצי דמיו שיפרע לו ממה שיריח לאחר שיהיה כולו לרבו היי הוא רבו ול מה שקנה רבו רבו לחי צירי למחבו שטי"ח על חצי דמיו אנוד לא מצי רבו למימרו ואתן לך דמי חצי או תן אתה לי דמי חצי ואה אנוד לא מצי רבו למימרו קצוב על דמיו ואקנה חצי ממך לא אינו רבו אינו רבו לא מצי רבו למימרו רבו קנה חלקו חלקו שמיסר נתון לו הרב מצי עכו

חד גיסא ניגרא וחד גיסא נהרא.
פירש רבינו חננאל שדה אשר
מזרחה ולפונה נהרא ומערבה ודרומה
מושב ניגרא חולקין אותה בקרנא זול

יִסָּא נהרא פֿלגין לה
 מִרְקִלִּין כּו': אִין בִּהֶן
 רַב יְהוּדָה אָמַר -אִית'
 נַחֲמָן אָמַר לִית דִּינָא
 גַּא לְרַב נַחֲמָן לִדִּידָךְ
 אִו אָגוּד בְּכוּר וּפְשׁוּט'
 וּבִהְמָה טָמְאָה כִּצְד'
 עֹבֵד לִזֵּה יוֹם אֶחָד
 מִי שִׁחְצִיו עֲבַד וּחְצִיו
 מִי אֶחָד וְאֵת עֲצֻמוֹ יוֹם
 מֵרִים תִּקְנַתֶּם אֶת רַבּוֹ
 יֵשׁא שְׂפַחָה אִינוּ יָכוֹל
 לִבְטֹל וְהִלָּא לֹא נִבְרָא
 בְּיָה שְׁנֵאמַר יֵלֵא תַּהוּ
 אִי (6) יְכוּפִין אֶת רַבּוֹ
 כּוֹתֵבִין שְׂמֵר עַל חֲצִי
 תִּכְדַּרְבִּי ב"ש שֵׁאֲנִי
 יִכָּא ת"ש ^גשְׁנֵי אַחֲרֵי
 נִגִּיה לֶהֱן אֲבִיהֶן מִרְחֵץ
 שֹׁכֵר הַשֶּׁכֶר לֹאמַעַע
 עֲשִׂיר אֹמֵר לַעֲנִי

קה

מזרח

מערב

הדרום
הצפון

אשר
ודרומה
קנא זול

תלם

[illegible]

מִכָּן חֹקֵקִין וְרִ"י מִפְרֵשׁ לִדְלֵהֵי נִקְטָה
 יֵשׁוּעָה נִשְׁוֹר (מְבֹרָח דְּק' צ"ג) ¹⁷ לְשׁוֹר לִחְרִישָׁה
 מִמֶּנּוּ אֵע"פ שֶׁאֵין לוֹה יֵשׁוּעָה מִנֶּה וְלוֹה
 עֵשְׂבִישׁוֹ אֵין הַצְּבֹר נוֹטֵל פִּי שִׁנִּים ¹⁸ וּמִשְׁנֵי
 וְלֹא דִמֵּי לְשׁוֹר לִחְרִישָׁה וְעוֹמֵד לִחְרִישָׁה
 אֵלֵי טַעֲמָא כֹּל אֶחָד נוֹטֵל כְּפִי חֲלָקִין:
 דְּשֶׁאֵין לוֹ חִיִּים וְלֹא קוֹיִם פְּרִיָּה וְרִבִּיָּה
 לִדְלֵהֵי מִמֶּנּוּ אֵע"פ שֶׁאֵין לוֹ חִיִּים (וְלֹא חִיִּים)

[illegible]

שבע

עין משפט
נר מצוה

ק"ו א מ"י פ"ב מהל'
שכנים הל' ג סמג עשין
פב טו"ש"ע ח"מ ס' קעד
סעיף ג:
ק"ח ב מ"י פ"א שס הלכה
ג סמג שס טו"ש"ע
ח"מ ס' קעא סעי' ו:
ק"יג ג ד מ"י פ"ו מהל'
עבדים הל' ז סמג
עשין פו טו"ש"ע י"ד ס' רכז
סעי' סב:

קב ה' מ"ח פ"ח מהל'
שכנים הל' ב ועיין
בהשגות סמג עשין פב טוש"ע
ח"מ ס' קע"א סעיף ו:

גליון הש"ס

גמרא דינא דגד. לשון משיכה
כמו משכו וקחו (שמות יב)
דמתרגמי' נגודו עיין תוס' נדה
דף לו ע"ב ד"ה גדייה:

רבינו גרשום

[illegible]

לראובן יבֿשֿ שִׁמְעוֹן יבֿשֿ
שִׁמְעוֹן יבֿשֿ לראובן יבֿשֿ
לשִׁמְעוֹן יבֿשֿ לראובן יבֿשֿ
לראובן יבֿשֿ לשִׁמְעוֹן יבֿשֿ

[illegible]

ן כלום שכל מה שמוריה ביום שהוא עובד לעצמו סוף סוף למחור כשהוא נוצר
לאו מפני חיקוק העולם אין כופין את רבו משום דאמרין דלית דינא דיגדו או
דאמר לך רב יהודה בעלמא אית דינא דגדו או אגדו והבנני עבד שאני. דגדו
אותו מהכלל דקנוי רכל למכור דז שחורו קנוי לישא שפחה. ואית' מרש"ש
השנה עבד דגדו רב ונמצא שאין גופו קנוי כשהוא חורו ונטול. למה: אם

(א) [5"ל תרגום משכו ונגידו].